

Návrh opatrenia na zefektívnenie verejnej správy

Projekt:	Lepšie verejné politiky pre bývanie marginalizovaných rómskych komunít
Organizácia:	Nezisková organizácia Projekt DOM.ov
Operačný program:	Efektívna verejná správa
Kód žiadosti o NFP:	314011Q491
Názov aktivity:	Hlavná aktivita č. 1 Skvalitňovanie sociálnej práce v oblasti bývania a finančnej gramotnosti v MRK
Názov výstupu:	Návrh na opatrenie zamerané na zefektívnenie verejnej správy
Názov opatrenia:	Zosúladenie kvalifikačných podmienok pre výkon terénnej sociálnej práce
Subjekt, ktorému sa návrh opatrenia predkladá:	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR - Implementačná agentúra MPSVaR Ministerstvo vnútra SR - Úrad splnomocnenca vlády SR pre RK

Program terénnej sociálnej práce (TSP) je v súčasnosti implementovaný v dvoch paralelných líniách. Jednu líniu predstavuje národný projekt NP TSP II, zastrešený Implementačnou agentúrou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (IA MPSVaR SR), druhá línia je v gescii Ministerstva vnútra SR, konkrétne Úradu splnomocnenca vlády SR pre rómske komunity (USVRK) a tiež ide o národný projekt. Delenie programu TSP vzniklo v roku 2017 a je výsledkom prístupu tzv. balíka Take away projektov, ktorým sa USVRK snažil zaostriť pozornosť a uplatňovať komplexný prístup v obciach s najvyšším indexom podrozvinutosti. Ide o 150 obcí nachádzajúcich sa v Košickom, Prešovskom, Banskobystrickom a Nitrianskom kraji.

Obidve línie programov TSP sú takmer identické. Vychádzajú z rovnakých štandardov terénnej sociálnej práce, majú rovnaké ciele a metódy práce. Obe línie TSP programov sú odskúšané cez viacero na seba naväzujúcich fáz. V prípade IA MPSVaR SR ide o národné projekty:

0. Fáza - pilotný projekt - Terénna sociálna práca v obciach – 2012 - 2015
1. Fáza - Terénna sociálna práca v obciach I (NP TSP I) - 2016 - 2019
2. Fáza - Podpora a zvyšovanie kvality terénnej sociálnej práce (NP TSP II) - 2019 - 2023

USVRK implementuje v poradí druhý národný projekt:

1. Fáza – Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít (NP TSP a TP) – 2017 - 2019
2. Fáza - Terénna sociálna práca a terénna práca v obciach s prítomnosťou marginalizovaných rómskych komunít II (NP TSP a TP II) - 2019 – 2022

Napriek obsahovej podobnosti jednotlivých národných programov, vykazujú aj rozdiely a nejednotné postupy. Najzreteľnejším rozdielom sú kvalifikačné predpoklady na obsadzovanie pozície terénneho sociálneho pracovníka.

IA MPSVaR SR sprísňovala kvalifikačné predpoklady na pozíciu TSP v druhej fáze národného projektu (NP TSP I) v súlade so zákonom č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci a tie zachovala aj v NP TSP II.

V prípade terénneho sociálneho pracovníka ide o nasledovné kvalifikačné podmienky¹:

- A. ukončené VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore sociálna práca,² alebo
- B. ukončené VŠ vzdelanie II. stupňa v odbore psychológia, právo, sociálne služby a poradenstvo, verejná politika a verejná správa alebo v študijných odboroch pedagogického zamerania, alebo má uznaný doklad o takom vysokoškolskom vzdelaní podľa osobitného predpisu v prípade, ak k 1. januáru 2015 vykonával pracovné činnosti, ktoré svojím charakterom zodpovedajú sociálnej práci podľa zákona č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci v znení neskorších predpisov v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu³ alebo
- C. ukončené vysokoškolské vzdelanie I. stupňa v odbore sociálna práca v prípade, ak k 1. januáru 2015 vykonával pracovné činnosti, ktoré svojím charakterom zodpovedajú sociálnej práci podľa zákona č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci v znení neskorších predpisov v pracovnoprávnom vzťahu alebo v obdobnom pracovnom vzťahu.

Pre obsadzovanie pozície terénneho pracovníka (TP) je minimálnym kvalifikačným predpokladom ukončené úplné stredoškolské vzdelanie resp. nižšie stredné odborné vzdelanie.⁴

Národný projekt NP TSP a TP pod gesciou USVRK začal v roku 2017 riešiť zjemňovanie kvalifikačných požiadaviek pre výkon TSP. Splnomocnenec vlády SR pre RK inicioval legislatívnu zmenu zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, ktorá by umožnila osvedčeným terénnym pracovníkom s dlhoročnou praxou, ktorý však nespĺňajú vzdelanostnú požiadavku zákona, pracovať na pozícii TSP. Výsledkom tejto iniciatívy je novelizácia zákona č.448/2008 Z. z. o sociálnych službách z roku 2017, ktorý vstúpil do platnosti 1. 1. 2018 vo forme dočasnej výnimky (zákon č. 331/2017 Z. z.).

Dokument Sprievodca k obsadzovaniu pracovných pozícií v NP TSP a TP II⁵ žiadateľov inštruuje o troch možných variantoch obsadzovania pozície TSP. Jednou z nich je aj možnosť tzv. preklopenia zamestnanca z pozície TP na pozíciu TSP na základe výnimky zo zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. V zmysle § 110 ak ods. 1 písm. b) zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách, sa kvalifikačné predpoklady na výkon TSP považujú za splnené do 31. decembra 2023, ak fyzická osoba je študentom vysokej školy v študijnom odbore uvedenom v § 84 ods. 4 písm. b) tohto zákona, t. j. ide o štúdium vysokoškolského vzdelania 1. stupňa alebo 2. stupňa v študijnom odbore sociálna práca, sociálne služby a poradenstvo, sociálna pedagogika, špeciálna pedagogika, liečebná pedagogika, psychológia, akreditované podľa osobitného predpisu, alebo ide o štúdium takého vysokoškolského vzdelania na zahraničnej vysokej škole. V praxi to znamená, že poskytovateľ môže

¹ <https://tsp.gov.sk/aktualizacia-prirucky-pre-spolupracujuce-subjekty-zapojene-do-narodneho-projektu-podpora-a-zvyšovanie-kvality-terennej-socialnej-prace-np-tsp-ii/>

² V zmysle § 5 ods. 1a zákona č. 219/2014 Z.z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

³ V zmysle § 45 ods. 1a zákona č. 219/2014 Z.z. o sociálnej práci a o podmienkach na výkon niektorých odborných činností v oblasti sociálnych vecí a rodiny a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

⁴ nižšie stredné odborné vzdelanie -absolvovanie dvojročného vzdelávacieho programu odboru vzdelávania v strednej odbornej škole alebo v odbornom učilišti, ktorý sa ukončuje záverečnou skúškou; dokladom o získanom stupni vzdelania a zároveň o získanej kvalifikácii je vysvedčenie o záverečnej skúške; v učebných odboroch určených štátnym vzdelávacím programom môže byť dokladom o získanej kvalifikácii aj výučný list; v zmysle zákona č. 245/2008 Z. z.,§16, ods. 4, písm. a).

⁵https://www.minv.sk/swift_data/source/romovia/np_tsp/195_prilohy_k_sprievodcu/p_2_sprievodcu_postup_pri_obsadzovani_vzory/P_2_Sprievodcu_Postup%20pri%20obsadzovani_uprava17022020_SZ.pdf

obsadiť pozíciu TSP zamestnancom, ktorý má ukončené úplné stredoškolské vzdelanie, súčasne študuje na vysokej škole v odbore v súlade so zákonom č. 219/2014 Z.z. o sociálnej práci (§5) a súčasne má poskytovateľ registrovanú terénnu sociálnu službu krízovej intervencie v zmysle § 24a zákona 448/2008 Z. z. o sociálnych službách.

Kvalifikačné kritéria na pozíciu TP sú v NP TSP a TP II rovnaké ako v NP TSP II: ukončené neúplné stredoškolské vzdelanie alebo nižšie stredné odborné vzdelanie.

Keďže ide o markantný rozdiel v kvalifikačných požiadavkách na pracovníkov TSP v „sesterských“ národných projektoch, považujeme za užitočné ich zosúladienie a primerané nastavenie. Nesúlad v národných projektoch vyvoláva problémy typu:

- neužitočná fluktuácia pracovníkov medzi projektmi,
- nemožnosť obsadiť na pozíciu TSP osvedčených a motivovaných pracovníkov,
- nemožnosť obsadiť voľné pracovné miesta pre nedostatok kvalifikovaných pracovníkov.

Z týchto dôvodov vítame zjemnenie kvalifikačných podmienok a na výkon TSP odporúčame:

- zosúladiť **kvalifikačné požiadavky** na pracovnú pozíciu Terénny sociálny pracovník v jednotlivých národných projektoch terénnej sociálnej práce v zmysle zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov, s možnosťou uplatnenia výnimky podľa § 110 ak ods. 1 písm. b).

Navrhujeme definovať minimálne kvalifikačné predpoklady pre pracovnú pozíciu Terénny sociálny pracovník nasledovne:

- ukončené vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v odbore sociálna práca v zmysle § 5 ods. 1a zákona č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci, alebo
- ukončené vysokoškolské vzdelanie II. stupňa v študijnom odbore psychológia, právo, sociálne služby a poradenstvo, verejná politika a verejná správa, alebo v študijných odboroch pedagogického zamerania, alebo má uznaný doklad o takom vysokoškolskom vzdelaní podľa osobitného predpisu a súčasne k 1. januáru 2015 vykonával/a pracovné činnosti, ktoré svojim charakterom zodpovedajú sociálnej práci podľa zákona č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci, alebo
- ukončené vysokoškolské vzdelanie I. stupňa v študijnom odbore sociálna práca v prípade, ak k 1. januáru 2015 vykonával/a pracovné činnosti, ktoré svojim charakterom zodpovedajú sociálnej práci podľa zákona č. 219/2014 Z. z. o sociálnej práci, alebo
- úplné stredoškolské vzdelanie a súčasne je študentom vysokej školy v odbore sociálna práca, prípadne sociálne služby a poradenstvo, sociálna pedagogika, špeciálna pedagogika, liečebná

pedagogika, psychológia, akreditované podľa osobitného predpisu alebo ide o štúdium takého vysokoškolského vzdelania na zahraničnej vysokej škole (týka sa len poskytovateľov, ktorí majú registrovanú terénnu sociálnu službu krízovej intervencie).

Návrh opatrenia bol prerokovaný platformou sociálnych pracovníkov a neziskových organizácií dňa 12.10.2020 v Bidovciach. Návrh opatrenia podporujú:

Nezisková organizácia Projekt DOM.ov

Platforma terénnych sociálnych pracovníkov

Kežmarská platforma, n.o.

Združenie PRE LEPŠÍ ŽIVOT